

Kunnskap og samarbeid – for dyr!

Støttespillere:

Dyrebeskyttelsen Oslo & Omegn
Norsk Liga for dyrs rettigheter
Foreningen for Omplussing av Dyr i
Trondheim

Dyrebeskyttelsen Bergen
Dyrebeskyttelsen Halden
Dyrebeskyttelsen Ringerike & Omegn
Dyrebeskyttelsen Sogn og Fjordane
Dyrebeskyttelsen Tromsø
Dyrebeskyttelsen Tønsberg/Horten

Landbruksdepartementet
Avd. for matproduksjon og helse
Pb 8007 Dep.
0033 Oslo

Landbruksdepartementet	
Saksnr.: 2003 / 828	Doknr.: 42
Mottatt: 18 JUN 2003	
Saksbeh.: SDD	Ark.: 750
Kopi:	Avskr.:

Oslo, 12. juni 2003

SVAR PÅ HØRING – FORSLAG OM ENDRING AV DYREVERNLOVEN – TILSYNSMODELL OG VIRKEMIDLER

Innledning

Dyrevernulliansen takker for anledning til å kommentere forslag til endring av dyrevernloven.

Dyrevernulliansen er svært tilfreds med at departementet ønsker å styrke dyrevernlovens tilsynsmodell og virkemiddelapparat. Gjeldende regelverk fungerer erfaringsmessig ikke etter hensikten. Dette må antas å ha sammenheng med at regelverket er både uklart og mangelfullt.

Det er viktig at nytt virkemiddelapparat etableres før mattilsynet etableres 01.01.2004. Dette for at dyrevernforvaltningen skal være operativ straks.

I det følgende gir vi først enkelte innspill generelt til tilsynsmodellen, og kommenterer deretter de forskjellige paragrafer fortløpende.

Særlig om dyrevernnemndene

Dyrevernulliansen mener at dyrevernnemndene bør nedlegges. Subsidiært støtter vi departementets syn om at de kun bør være rådgivende. Vi deler departementets vurdering av problemene med dyrevernnemndene.

Dyrevernulliansen er ikke enig med departementet i at "erfaringene med dyrevernnemndene som forvaltningsmyndighet" i hovedsak har vært positive. Tvert om. Vår erfaring er at nemndene ofte anvender dyrevernloven og

forvaltningsloven galt, at de mangler nødvendige kunnskaper om dyreadferd og fysiologi, og at de somler. Følgene blir erfaringsmessig bevisforspillelse, ugyldige vedtak, manglende registreringsrutiner, brudd på opplysningsplikten, ulovlig dyremishandling, og urettmessige inngrep i den private rettsfære og privat eiendomsrett, m.m. Vi nevner noen eksempler fra de senere årene:¹

- Urettmessig inngrep i privat eiendomsrett, 2003: Dyrevernemnd tar parti i en privatrettslig tvist om eierforholdet til en hund, og avliver hunden. Dette uten at eierforholdet er avklart, og i strid med den ene partens ønske.
- Forvaltningsrettslig feil, 2002: Dyrevernemnd utestenger et av sine egne medlemmer, og nekter bl.a. vedkommende innsynsrett i saksbehandling, opplysning om møtedatoer etc. Nemnden nekter å rette seg etter anmodning fra Sentralforvaltningen.
- Feilaktig forståelse av dyrevernloven, 2001: Dyrevernemnd henter og avliver hund uten å gi beskjed til eier. Årsaken er at hunden led av aldersinkontinens. Eieren nedla mye arbeid i renhold, og det var intet å bemerke på hygien den hunden oppholdt seg. Forøvrig var hunden ved god helse.
- Feilaktig forståelse av dyrevernloven, 2001: Dyrevernemnd nekter å reagere overfor en mann som holder nærmere 30 katter innesperret i en hytte på ca. 20m² med store hygieneproblemer, under henvisning til at det var synd på katteeieren.
- Feilaktig praktisering av forvaltningsretten, 2002: Dyrevernemnd nekter å gi organisasjon innsynsrett i generelle opplysninger i sak som gjaldt lovbrudd fra foretak (oppdrettsanlegg).

Det kan tilføyes at Dyrevernalliansens medarbeidere, som tilsammen har over 30 års erfaring med dyrevernarbeid og kontakt med offentlige dyrevernmyndigheter, kjenner svært få eksempler på at dyr i nød har fått adekvat og rask hjelp av en dyrevernemnd. Det forekommer sikkert, men fremstår etter vårt syn som unntaket heller enn regelen.

Dette høringssvaret tar uansett utgangspunkt i Innst. S. nr. 226 (2002-2003) fra næringskomiteen om dyrehold og dyrevelferd. Flertallet forutsetter at nemndene skal beholde vedtaks- og kontrollmyndighet som sideordnede organer til Mattilsynet. Komiteen forutsetter samtidig at dyrevern skal ha høy prioritet av tilsynet også lokalt: *"...arbeidet med dyrevelferd og dyrevern må få en solid forankring på alle nivåer i det nye Mattilsynet."*

---

¹ Eksempelene er vi blitt kjent med dels via tipsere, dels via egen erfaring med nemndene. Vi har dessverre ikke skriftlig arkiv over eksemplene, noe som bl.a. skyldes at Dyrevernalliansen er blitt nektet innsynsrett.

Dyrevernalliansen forstår av næringskomiteens instilling at det ikke er aktuelt å utvide dyrevernnemndenes myndighetsområder. Vi antar derfor at den nye kompetansen som tilsynet foreslås å få ved foreliggende høring, ikke gis til nemndene.

For å forebygge evt. uenighet mellom tilsynet og nemndene, mener Dyrevernalliansen det bør inntas i ny § 30 en hjemmel for departementet til å presisere myndighetsområdene gjennom forskrift.

Forskriften bør utarbeides så snart råd er for å kunne tre i kraft 01.01.2004 når Mattilsynet starter opp.

Forskriften bør bl.a. inneholde regler om tilsynets og nemndenes forskjellige myndighetsområder. På noen områder vil myndighetsområdene være overlappende. For disse tilfellene bør det utarbeides veiledende regler om ansvarsfordelingen, samt vedtas en tvisteløsningsmekanisme for de tilfeller der det oppstår uenighet mellom nemnda og tilsynet. Dyrevernalliansen foreslår at avgjørelsen da fattes av tilsynet sentralt.

Særlig om tilsyn med og virkemidler i forvaltningen av dyreforsøk

Dyrevernalliansen savner forslag til styrking av tilsynet med dyreforsøk, og styrking av virkemidlene for å sikre overholdelse av regelverk og vedtak.

Norge benytter flest forsøksdyr i Skandinavia.² Mange av forsøksdyrene våre er fisk, men dette kan ikke tillegges vekt rettslig ettersom fisk vernes av dyrevernloven på lik linje med andre dyr, jfr. dyrevernloven § 1. Antallet forsøksdyr har variert sterkt de siste årene, i motsetning til våre naboland der bruken er relativt stabil. Høyt og varierende antall kan tyde på mangelfull styring. Antallet dyreforsøk er sterkt kritisert politisk.³

Dyrevernalliansen har siden 2001 representert dyrevernorganisasjonene i Forsøksdyrutvalget (FDU). Vi har erfart at FDU har få virkemidler å velge blant, og at dette ofte medfører passivitet både fra utvalget og pliksubjektet. Dette bidrar

---

² Dyrevernalliansen, Forsøksdyr – levende dyr brukt som måleinstrumenter, 2002, tab. nr. 4, s. 23, http://www.dyrevernalliansen.no/rapport/r_03.php

³ Innst. S. nr. 226 (202-2003) fra næringskomiteen om dyrehold og dyrevelferd, s. 14. <http://www.stortinget.no/inns/inns-200203-226.html>

til å undergrave FDU's troverdighet og autoritet i forsøksdyrmiljøene. En naturlig følge av dette er at regelverk og vedtak lettere brytes.

FDU har etter vårt syn behov for flere virkemidler særlig i to typetilfeller:

1. En forsøksdyravdeling bryter bestemmelser gitt i eller i medhold av dyrevernloven, evt. nekter å oppfylle vedtak fra FDU.

FDU har i dag kun tre virkemidler i denne situasjonen: Advare, vedta stengning, eller politianmelde. Fordi stengning og politianmeldelse anses som svært inngripende, benyttes dette i praksis ikke. Politianmeldelse dessuten er upraktisk fordi oppfølgingen er usikker.

2. En forsker eller ansvarshavende bryter bestemmelser gitt i eller i medhold av dyrevernloven, evt. nekter å oppfylle vedtak fra FDU.

FDU har i dag kun tre virkemidler i denne situasjonen overfor ansvarshavende: Advare, tilbakekalle delegert myndighet, eller politianmelde. Overfor forsker har FDU kun to virkemidler: Advare eller politianmelde. Tilbakekalling av myndighet og politianmeldelse er hittil ikke benyttet så vidt Dyrevernalliansen kjenner til, og en advarsel (i praksis som regel i etterkant av et dyreforsøk) har ingen konkret effekt.

FDU er et profesjonsorgan, og det vil derfor være uproblematisk å tillegge utvalget myndighet til virkemidler som tvangsmulkt og karantene.

Forslag til endring i § 3 om inspeksjon

Dyrevernalliansen støtter forslag til endringer. Vi mener at det bør inntas i § 3, 2. ledd at ikke bare tilsynet, men også politiet kan inspisere dyrerom o.l. når det er "naudsynt".

Årsaken er at politiet da vil kunne inspisere i tilfeller der tilsynet ikke er umiddelbart tilgjengelig, f.eks. hvis politiet nattetid kommer over dyr som etter all sannsynlighet lider i varetekt hos kriminelle/rusmisbrukere e.l.

Bestemmelsen følger egentlig allerede av lovteksten i § 3, 2. ledd, 2. pkt, utifra en "mer til det mindre" vurdering. Men det kan være meget praktisk å fastslå dette eksplisitt likevel.

Erfaring tilsier nemlig at politiet ofte nøler med å gripe inn i dyrevernsaker når hjemmelsgrunnlaget ikke er klart nok. Dyrevernalliansen er gjentatte ganger selv

blitt kontaktet av politiet på helg/natt med spørsmål om hvordan dyrevernloven skal fortolkes i akutte tilfeller. En presisering her vil m.a.o. gjøre regelverket mer operativt.

Forslag til ny § 6 a om varsling

Dyrevernalliansen støtter forslaget til endring. Men vi mener at opplysningsplikten om vanrøkt/skade av dyr må gjelde også i tilfeller der helsepersonell har alminnelig taushetsplikt som er til hinder for at andre opplysninger gis.

Personer i sosialtjenesten har i dag taushetsplikt om alle personlige forhold hos klienten, inklusive dyremishandling, jfr. sosialtjenesteloven § 8-8, 3. ledd jfr. forvaltningsloven § 13b nr. 5. Sosialarbeidere kan derfor straffes hvis de opplyser offentlige dyrevernmyndigheter om pågående dyremishandling eller risiko for dyremishandling. Reglene er annerledes hvis mishandlingen gjelder mennesker: Etter sosialhelsetjenesteloven § 8-8 3. ledd har sosialhelsetjenesten rett til å bryte taushetsplikten hvis det foreligger fare for menneskers liv eller helse.

Slike regler strider mot den alminnelige rettsbevissthet. Folk flest blir opprørte når de hører at det offentlige på denne måten verner dyremishandlere, og indirekte bidrar til å opprettholde alvorlige lovbrudd.

Personer som vanrøkter/skader dyr og oppdages av helsepersonell, er ofte selv i en personlig krise. De færreste av disse ønsker nok at dyrene skal lide, men de klarer ikke sørge for dem. Også for gjerningsmannen vil det i disse tilfellene være en fordel – og ofte (i allfall i ettertid) en lettelse – om dyrevernmyndighetene griper inn og overtar omsorgen for dyrene, evt. kun for en periode.

Dette foreligger klare signaler fra Stortinget om at man ønsker en rettsendring på området. I dyrevernmeldingen heter det: *"Også grupper som er underlagt lovbestemt taushetsplikt, som for eksempel personer innen helse- og sosialtjenestene, bør pålegges rapporteringsplikt til forvaltningsmyndigheten dersom en gjennom yrkesutøvelsen blir kjent med situasjoner med vanskjøtsel eller fare for vanskjøtsel av dyr"*.⁴ Stortinget hadde ingen innsigelser til denne målsetningen.⁵

Stortinget vedtok i tillegg i forbindelse med behandlingen av hundeloven:

---

⁴ St.meld. nr. 12 (2002-2003) om dyrehold og dyrevelferd, s. 153.

⁵ Innst. S. nr. 226 (202-2003) fra næringskomiteen om dyrehold og dyrevelferd.

<http://www.stortinget.no/inns/inns-200203-226.html>

”Stortinget ber Regjeringen fremme forslag for Stortinget om lovhjemmel som sikrer at helsepersonell og andre offentlige myndighetsutøvere rapporterer til relevant offentlig myndighet om uakseptabelt hundehold til tross for tidligere lovpålagt taushetsplikt.”⁶

Det vil gi dårlig sammenheng i lovverket, og virke uforståelig for publikum, dersom hunder skal vernes på annen måte enn andre arter. Det er heller ingen saklig grunn til å forskjellsbehandle hund og andre dyr, bortsett fra evt. at vanskjøttede hunder kan forvolde fare for mennesker. Men det gjelder også dyr som f.eks. hest og okse. En skadd eller vanskjøttet hest som stikker av vil definitivt utgjøre en større risiko for den alminnelige sikkerhet enn en hvilken som helst hund. Det kan ikke forlanges at helsearbeidere skal måtte vurdere den eventuelle risiko som den skadde/vanskjøttede dyret forvolder almenheten.

Dersom Sosial-og helsedirektoratet frykter at opplysningsrett/opplysningsplikt skal utvanne taushetsplikten, bør det bemerkes at det her kun er tale om å verne levende vesener. Dette er et begrenset område, som ikke skiller seg vesentlig fra eksisterende regler, bortsett fra at disse kun gjelder menneskelige subjekter.

Videre vil meldingen gå til tilsynet – altså et profesjonsorgan. Det vil altså være en svært snever og profesjonell personkrets som får tilgang til opplysningene. I tilsynet kan (og bør) det etableres gode rutiner for håndtering av personsensitive opplysninger av denne art.

Forslag til ny § 23 om tilsyn og tiltak

Dyrevernalliansen er enig i at forslaget § 23, 1. ledd gir tilstrekkelig hjemmel til oppnevning av dyrevernnemnder.

Dyrevernalliansen mener imidlertid det bør lovfestes at tilsynet har rett og plikt til å holde seg orientert om dyreholdet i distriktet, gjøre uanmeldte inspeksjoner, og gjøre nærmere undersøkelser, jfr. gjeldende dyrevernlov § 24, 2. og 3. ledd. Dette fordi Stortinget nylig vedtok at dyrevernnemndene skal beholde sin myndighet på dette området. For å forhindre spørsmål om også tilsynet har denne myndigheten, bør dette fastslås i lovs form.

Dyrevernalliansen mener at forslaget § 23, 2. ledd bør henvise til de virkemidler som tilsynet har til disposisjon. Dette av pedagogiske årsaker. Ordlyden ”de

---

⁶ Innst.O.nr.91 (2002-2003) fra justiskomiteen om lov om hundehold (hundeloven), forslag C.

åtgjerder som trengst" er svært vid, og medfører erfaringsmessig tolkningstvil hos ikke-jurister.

Dyrevernalliansen støtter forslaget § 23, 3. – 7. ledd.

Dyrevernalliansen mener rutineinspeksjoner i private hjem bør gjennomføres.

Den "strategien" som hittil er ført fra Dyrehelsetilsynet med å unnlate slike inspeksjoner, er så vidt vi kan forstå lovstridig, jfr. gjeldende dyrevernav § 24, 1. ledd. Denne bestemmelsen gjør ikke unntak for noen typer dyrehold. En systematisk unnlattelse av å gjøre uanmeldte inspeksjoner av kjæledyrhold er følgelig i strid med både ordlyden og bestemmelsens formål.

Reelle hensyn tilsier at inspeksjon av kjæledyr bør gjennomføres: Dyreholdet omfatter et stort antall individer (anslagsvis ca. 2.109. 000 katter, hunder, kaniner, smågnagere, fugler, krypdyr og fisker).⁷ Kunnskapsnivået er erfaringsmessig lavt blant mange kjæledyreiere, og en må dermed forutsette at forbedringspotensialet er stort for dyreholdet. Dette er nettopp et område der kyndig veiledning om artenes adferdsbehov og helse kan ha stor betydning, fordi de fleste kjæledyreiere har dyr fordi de har lyst. Det må derfor antas at mange ønsker å stille godt med dyrene, og vil være mottagelige for råd.

Fordi mange av dyrene aldri slipper ut av familiens hus, kan vanrøkt og mishandling enkelt skjules. Undersøkelser tyder på at mønsteret for vold mot familiedyr ligner voldsmønsteret for annen type familievold.^{8, 9, 10} Siden dyrene ikke selv kan melde fra, er et effektivt tilsyn og tips fra naboer og andre den eneste mulighet til å oppdage mishandlingen.

Det må antas at den som mishandler dyrene sine, vil reagere negativt på å bli inispisert og dermed oppdaget. Men det er ikke en rett å mishandle dyr, selv ikke i sitt private hjem. Mishandlerens følelser i så måte kan derfor ikke vektlegges. Det må antas at de fleste dyreeiere som ikke bryter loven, vil forstå og sympatisere med behovet for å stanse dyremishandling. Med en viss finthet fra tilsynets side burde inspeksjon dermed ikke forvolde vesentlige problemer.

---

⁷ St.meld. nr. 12 (2002-2003) om dyrehold og dyrevelferd, vedlegg 3, s. 185.

⁸ Striwing, H., "Djur som brottsoffer", Nya Doxa, 1998.

⁹ Ascione, F. og Arkow, P.(ed.), "Child Abuse, Domestic Violence, and Animal Abuse", Purdue University Press 1999.

¹⁰ Lockwood, R. og Ascione, F. (ed.), "Cruelty to animals and interpersonal violence", Purdue University Press, 1998.

Forslag til ny § 23 a om tap av retten til å holde dyr

Dyrevernalliansen støtter departementets forslag til endring, men mener det bør gis videre fullmakter enn foreslått. Bestemmelsene i ny § 23 a må sees i sammenheng med bestemmelsene i § 32 (tap av rett) og ny § 25b (dataregistre).

Dyrevernalliansen kjenner til problemet med at politiet nedprioriterer dyrevernsaker, og at rettsstridig dyrehold derfor pågår på tross av at dyrevermyndighetene anmelder. Likeledes kjenner vi til problemet med at nye dyr anskaffes på tross av fradømmelse eller omsorgsfratagelse.

Det er innlysende at dette er et svært alvorlig dyrevernproblem: Det er erfaringsvis kun de alvorligste tilfellene som politianmeldes. De aktuelle dyrene lider derfor ofte ekstremt. Det typiske tilfellet er vanskjøtsel, der en besetning står i møkk til oppunder buken, ofte med halslenke som er grodd inn i nakken. Det er iblant funnet døde dyr som ligger blant de levende og råtner, dyr som er sultet og tørstet i hjel, etc.

Manglende reaksjon bidrar altså til fortsettelse av pinning, og undergraver respekten for dyrevernloven og offentlig dyrevermyndighet spesielt, og lovverk og rettsapparat generelt. Dertil opplever selvsagt offentlig dyrevermyndigheter stor maktesløshet, noe som kan medføre passivitet i senere tilfeller. Dyreveralliansen vil innding oppfordre poliske myndigheter til å sette seg inn i dyretragediene som foregår, for å forstå behovet for drastisk forbedring av reaksjonsmulighetene.

Dyrevernalliansen mener det bør vurderes å gi tilsynet tilsvarende myndighet som politiet får etter den nye hundeloven § 22.^{11, 12} Her gis politiet myndighet til å forby en person å holde hund, forutsatt at hundeholdet er en sikkerhetsrisiko. Vedtaket er å anse som enkeltvedtak og kan påklages, og retten kan prøve alle sider av vedtaket, jfr. komiteinnstilling til ny hundelov § 26, 1. ledd.

Tilsynet bør få en tilsvarende hjemmel til å i vedtaks form forby dyrehold. Vedtaket bør kunne påklages til departementet, og retten bør kunne prøve saken. Dette vil gi en langt mer effektiv forvaltning.

Det bør bemerkes at tap av rett ikke er å anse som straff. Det er derfor ikke noe krav om at rettighetstapet må skje i straffelovens former, jfr. ovenfor om hundeloven.

---

¹¹ Innst.O.nr.91 (2002-2003) fra justiskomiteen om lov om hundehold (hundeloven).

¹² Ot.prp. nr. 48 (2002-2003) Om lov om hundehold (hundeloven).

Rettighetstap vil likevel selvsagt kunne oppleves som inngripende av pliktsubjektet. Men pliktsubjektets rettsvern vil være godt ivaretatt gjennom klagemulighet og mulighet for rettslig prøving. Tatt i betraktning at dette gir to selvstendige muligheter for overprøving, vil pliktsubjektet være sterkere stilt enn i dag, når eneste mulighet er den obligatoriske rettslige prøving.

Ettersom tilsynet samtidig vil få flere virkemidler å ta i bruk, er det heller ingen grunn til å anta at rettighetstap som virkemiddel vil bli brukt for ofte. Frykter man dette, kan man evt. gi nærmere regler i forskrift om skjønnsutøvelsen.

Siden vurderingene av dyreholdet ofte vil være spesialiserte, vil et profesjonsorgan som tilsynet uansett ha de beste muligheter for å fatte en riktig avgjørelse.

Mange av de rettighetstap-sakene som bringes for retten i dag, har karakter av å være åpenbare: Rettspraksis tyder på at de gjelder ofte grov vanskjøtsel av et stort antall dyr, og det er innlysende at pliktsubjektet er ute av stand til å ivareta dyrevelferden.¹³ Ordningen vil avlaste politi og domstolsapparatet fra disse sakene, noe som må anses som positivt.

Dyrevernalliansen støtter uansett forslaget om å gi tilsynet myndighet til å ta dyr i midlertidig karantene, eller pålegge pliktsubjektet et midlertidig opphold i dyreholdet.

Det sistnevnte kan være aktuelt f.eks. der en forsøksdyravdeling kontinuerlig bryter dyrevernregler, og bør nektes å ta inn nye dyr eller starte nye forsøk før forholdene er utbedret. Det kan også være praktisk i dyrehold der man skifter innsett relativt ofte, f.eks. i fjørfeholdet.

Forslag til ny § 24 om avliving straks

Dyrevernalliansen støtter forslaget.

Forslag til opphevelse av dagens § 24c om dyrevern på slakteri

Dyrevernalliansen støtter forslaget under forutsetning av at gjeldende rett videreføres, dvs. at forslag til ny § 23, 1. og 2. ledd, samt ny § 30, pkt. 10, blir vedtatt som foreslått.

---

¹³ Dyrebeskyttelsen Norge, Tap av rett og straff etter dyrevernloven, rapport nr. 1/1999.
<http://www.dyrebeskyttelsen.no/> (Tema: Rettsinformasjon).

Forslag til ny § 25 om opplysnings- og rapporteringsplikt

Dyrevernalliansen støtter forslaget. Vi forutsetter at brudd på opplysning- og rapporteringsplikt vil være straffbart etter gjeldende dyrevernavlov § 31.

Straffansvaret kan være svært praktisk av preventive grunner og som ”pressmiddel”. Siden bestemmelsen er ny vil det av pedagogiske årsaker være fordelaktig om straffansvaret presiseres i forarbeidene. Tilsynet vil da ha dette å vise til under utøvelse.

Forslag til ny § 25a om informasjon om dyrevernsaker

Dyrevernalliansen støtter forslaget. Dette er erfaringsmessig et område som hittil har forårsaket mye forvirring både blant myndigheter og publikum, og vi er derfor glad for at departementet foreslår en fornuftig avklaring og presisering av rettstilstanden.

Dyrevernalliansen vil presisere at det særlig overfor foretak er behov for en aktiv offentliggjøring. Det er av betydning for almenheten å få greie på lovbrudd som skjer f.eks. på slakterier og forsøksdyravdelinger.

Forslag til ny § 25b om etablering av dataregistre

Dyrevernalliansen støtter forslaget, som vi ser på som meget positivt.

Dyrevernalliansen vil instendig be departementet vurdere registrering av personer som etter dyrevernavloven har tapt retten til å holde dyr.

Med dagens regler kan den dømte enkelt skaffe seg nye dyr, uten at myndighetene vet om det. På denne måten kan alvorlig dyreplageri fortsette i det uendelige. En effektiv kontroll er helt nødvendig dersom reglene om tap av rett skal ha noen praktisk effekt.

Forslag til endring av § 26 om tvangsmulkt

Dyrevernalliansen støtter forslaget, som vi ser på som meget positivt. Vi bemerker at tvangsmulkt særlig vil være nyttig i forbindelse med dyreforsøk, se over. Dette bør nevnes i forarbeidene. Dette bør også inntas i forskrift om forsøk med dyr.

Forslag til endring av § 27, 1. og 2. ledd om dekking og fordeling av utgifter

Dyrevernalliansen støtter forslaget.

Forslag til endring av § 30 om heimel for departementet til å gjeva nærare føresegner

Dyrevernalliansen støtter forslaget. Grunnet Stortingets forutsetning om opprettholdelse av dyrevernnemndenes kompetanse, bør det tilføyes et punkt. Her bør departementet gis hjemmel til å innføre nærmere forskrift om dyrevernnemndenes oppgaver, og kompetansefordeling mellom dyrevernnemnd og tilsyn m.m.

Forslag til endring av § 32, 2. og 3. ledd, frådøming av rett til å ha med dyr å gjera

Dyrevernalliansen støtter forslaget, og henviser forøvrig til våre bemerkninger til ny § 25b om dataregistre, og til ny § 23 om fremtidig dyrehold og karantene.

Rettspraksis etter § 32 tyder på at bestemmelsen ikke fungerer etter hensikten, som er å avverge dyreplageri.¹⁴

I flere dommer legges det avgjørende vekt på hensynet til dyreplageren, med dyrene som den tapende part. Særlig hensynet til næringsvirksomhet tillegges tradisjonelt stor vekt.

Stortinget har i konsensus nettopp fastslått en ny etisk plattformen for dyrevernet.¹⁵ I samsvar med denne bør det fastslås i forarbeidene at næringshensyn ikke skal veie tyngre enn hensynet til dyrenes sikkerhet.

Av hensyn til flertallet næringsutøvere er det en ulempe at enkelte fortsetter klanderverdig dyrehold. Dette gir ofte negativ publisitet for hele næringen.

Når det gjelder dyreplageren, må det bemerkes (som for kjæledyr) at det ikke er en rett å mishandle dyr.

Dyrevernalliansen mener det bør presiseres i § 32 at bestemmelsen også gjelder foretak. Erfaringsmessig skal det mer til å idømme et foretak tap av rett, enn en fysisk person. Dyrevernalliansen kjenner ikke til at § 32 hittil er benyttet overfor foretak.

---

¹⁴ Dyrebeskyttelsen Norge, Tap av rett og straff etter dyrevernloven, rapport nr. 1/1999.

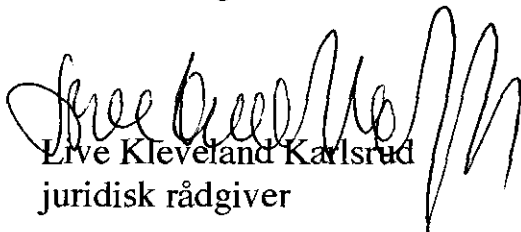
¹⁵ St. meld. nr. 12 (2002-2003) om dyrehold og dyrevelferd s. 150.

Det bør også presiseres at hovedregelen er at rettighetstap skal gjelde alle dyreslag. Rettspraksis viser nemlig det er ganske vanlig at rettighetstap bare idømmes for enkelte dyreslag, ofte for at den dømte skal kunne fortsette ervervsmessig virksomhet med andre dyrearter enn de han mishandlet. Men det er ikke særlig sannsynlig at den som mishandler en art, skal stille bedre med en annen. Denne praksisen bidrar m.a.o. til å uthule lovbestemmelsens forebyggende effekt.

Det bør også presiseres at når lovbruddet er grovt, så skal alle rettene etter § 32, 1. ledd fradømmes, og dette for alle dyreslag.

Det bør også fastslås at rettighetstap kan idømmes medvirker. Dette er særlig praktisk for vanskjøtselstilfellene. Der gårdbrukeren fradømmes retten til å holde dyr fordi han har sultet i hjel sin besetning, bør ektefellen som var vitne til vanskjøtselen uten å foreta seg noe, kunne fradømmes retten til å holde dyr også, for medvirkning til passivitet. I dag kan eiendomsretten til dyrene overføres fra den dømte til ektefellen (som i realiteten deltok i lovbruddene) og dermed fortsetter dyremishandlingen som før.

Med vennlig hilsen

Live Kleaveland Karlsrud
juridisk rådgiver